

Långfredagen

Luk. 23:26-49

I.N.J

Tre av de sju ord – eller snarare meningar – som Jesus yttrade på korset har evangelisten Lukas återgett i det evangelium vi nyss lyssnade till. Även om de yttrades för snart 2000 år sedan har de ett ärende till dig och mig som firar långfredagsgudstjänst idag. De innehåller en hel predikan. Visst är väl korset är en sällsam predikstol. Men in i det sista predikar Jesus *”det eviga livets Ord”* (Joh. 6:68).

Det första av de tre orden lyder:

”Fader förlåt dem, ty de vet inte vad de gör”.

Så inleder Jesus det vi skulle kunna kalla för hans *”korspredikan”*: med en bön om förlåtelse. Nog är det förunderligt att Jesus bad för dem som gjorde honom illa. Annars brukade de som blev korsfästa förbanna sina bödlar och plågoandar. Märkligt ljuder förlåtelsens ord där på avrättningsplatsen, bland skränande människor, livdömda brottslingar och råbarkade soldater. I sanning en märklig plats för absolution!

Men än märkligare är det, att hans bön inte endast gällde dem som korsfäste honom den gången, utan hans ord var en *allmän amnesti*, för alla folk och alla tider, för alla syndare och deras missgärningar, också för dig och mig, eftersom den djupaste anledningen till hans svåra lidande var människosläktets samlade syndaskuld. Det var, som aposteln Petrus skriver: *”våra synder han bar i sin egen kropp upp på korsets trä”* (1 Petr. 2:24).

Och ändå var Jesu språk inte hämndens utan barmhärtighetens. De händer, som endast välsignat och gjort gott, som förbarmat sig över sjuka och eländiga, som mättat de hungrande, som sökt syndaren, som tystat vindar och stillat vågor och som hindrat de ondas destruktiva makt, de hade nu spikarna genomborrat. Och ändå kunde vare sig kors eller spikar hindra Jesus från att *välsigna*. Den som står nära nog, ser den öppna frälsarfamnen och Jesus själv, utsträckt på sitt kors, välsignande in i det sista.

"Fader, förlåt dem, ty de vet inte vad de gör". Nej, sannerligen, det var fördolt för dem. Hade de begripit i vems händer och fötter de rände de vassa spikarna, då skulle de *"inte ha korsfäst härlighetens Herre"* (1 Kor. 2:8) utan i förskräckelse och ånger kastat sig ned på marken och tigt *honom* om förlåtelse. *"De förstår inte vad de gör"*. Nej, inte heller vi förstår att det är vi – inte särskilt det judiska folket eller de romerska soldaterna. Det är vi som *"vållat Jesus arbete genom våra synder och möda genom våra missgärningar"* (Jes. 43:24). Endast Golgata kan uppenbara vad vår synd har kostat Gud: det käraste han ägde, Jesus Kristus.

"Fader förlåt". Ja, Gud förlät verkligen. Mänsklighetens andliga blindhet, ondska och grymhet, infogade Gud i sin frälsningsplan, när han lät Jesu dö på korset. Så blev han det offer som tillfredsställde såväl *rättfärdighetens krav*, som *kärlekens fordringar* och därmed gjorde förlåtelsen möjlig. Golgata ensamt fick den ekvationen att gå ihop. Ingen annan än den korsfäste kan tala till vårt försvar inför Gud. Inte ens det bästa i vårt liv, inget annat än Jesu förbön: *"Fader, förlåt dem"*.

Så har vi det andra av de tre orden:

*"Sannerligen, idag skall du vara
med mig i paradiset"*

En enda tanke bad han om, rövaren och våldsmannen på Jesu högra sida, bara detta enda: *"Jesus tänk på mig"*. Och så fick han hela Paradiset. En nåd så stor, att är anstötligt. Med vilken rätt bad han till Jesus? Jag minns en tidningsman som gav ord åt denna anstöt. Han tyckte att den botfärdige rövaren *"slapp så billigt undan!"* Han var ju tungt kriminellt belastad! Ingen dununge precis! Men tänk om den kalla rättvisan skulle gälla, utan prutmån, om vi skulle sona vad vi brutit, då skulle ingen ha blivit frälst. Men just därför att nåden segrade, slipper vi alla *"billigt undan"*. Jesus dog ju för alla, även för de mest hopplösa och de allra djupast fallna. Och har vi lärt känna oss själva, då inser vi att vi inte lever av en *"finare nåd"* – utan av samma nåd som rövaren på Jesu högra sida. Och när det blir klart för oss, då kan vi stilla tacka och glädjas över den himmelska orättvisa. Tack vare den står Paradisets portar öppna för oss alla.

Den botfärdige rövaren dog försonad och förlåten. Trots allt fick han en god död. Med rövaren till vänster var det annorlunda. Han bad inte om förlåtelse, han bad inte om nåd, istället var det smädelse som kom över hans läppar in i det sista. *"Är inte du Messias? Hjälp då dig själv och oss."* Och ändå fanns det plats i Paradiset även för honom. Också han kunde att dött bort ifrån sina synder, inte i dem. Och det, därför att han som korsfästes i mitten, dog också för honom.

"Sannerligen, idag skall du vara med mig i paradiset". Vilket löftesord att hålla

sig till. Men, tänker vi, om jag inte orkar tänka på Jesus? Om jag är förvirrad och omtöcknad eller så tänd av sjukdom och plågor att jag inte orkar be: "Jesus tänk på mig". Då får jag veta, att orkar jag inte tänka på Jesus, så tänker Jesus på mig. Och hans löfte gäller: "*Vi går till Paradis*".

Och så, det sista av de tre orden:

*"I dina händer Fader,
överlämnar jag min ande"*

Detta, det sista av Jesu ord på korset, är egentligen en aftonbön hämtad ur den 31:a psalmen i Psaltaren: "*I din hand befäller jag min ande, du räddar mig, Herre, du trofaste Gud*" (Ps 31:5). Trots allt det som drabbat honom kunde Jesus be sin sista aftonbön här på jorden med djup förtröstan. Han förebrådde inte Gud. Nej, hans tillit var orubbad. Han hade i lydighet fullgjort allt Gud ålagt honom. Han hade "*gett sig själv till lösen för alla*" (1 Tim. 2:6). Han hade i sin död "*älskat världen tillbaka till Gud*" (Sv.Ps. 62 v 2). Allt var försonat! Så kunde han äntligen. Efter sin blodiga kamp, stilla somna in!

Allt är försonat! Verkligen allt! Det är vårt hopp, vi som inte i egen kraft kan försona oss själva med Gud eller öppna portarna till Paradiset. För Jesu skull, kan också vi hysa tillit och förtröstan. Varje kväll, när vi går och lägger oss kan vi tryggt säga: "*I dina händer Fader, överlämnar jag min ande*". Där vilar vi tryggt. Och du kommer väl ihåg vad Jesus sagt? "*Ingen kan rycka dem ur min Faders hand*" (Joh. 10:29).

Kära vänner! Tre ord ur Jesu korspredikan, har vi fått stanna till inför idag. Orden har adress till oss. I vördnad för honom som talat dem, böjer vi oss ödmjukt och säger: Korsfäste Herre Jesus Kristus: Skriv ditt ord i våra hjärtan. Ja, "*Saliga de som hör Guds ord och tar vara på det*" (Luk. 11:28). Amen.

Skummeslov och S:t Clemens
2026-04-03

Psalmer:

439 v 1-2, 144 v 1-3, 143, 142, 144 v 4-6, 456, 45